

**Sprawozdanie Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia
za rok akademicki 2020/2021**

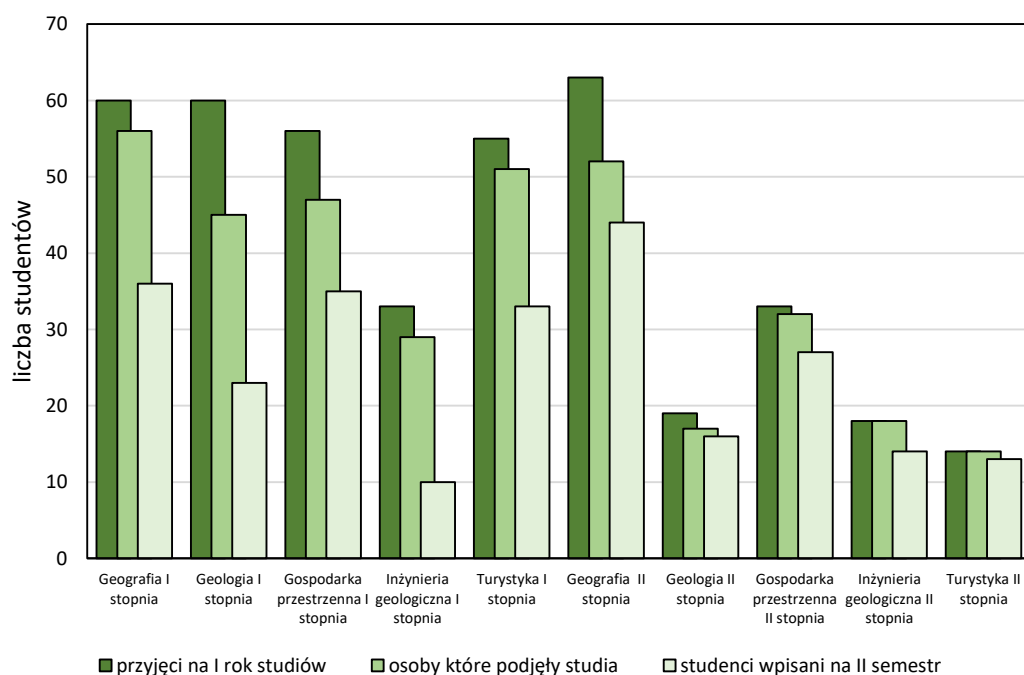
Spis treści:

1. Liczba studentów na I roku studiów	3
2. Szacunkowa skuteczność wypełniania ankiet studenckich oraz ocena jakości dydaktyki wyrażona przez studentów	6
3. Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzone na Wydziale	9
4. Wnioski z hospitacji zajęć	11
5. Opinia na temat prac dyplomowych powstających na Wydziale (w tym prawidłowość doboru recenzentów, jakości recenzji)	11
6. Ocena prawidłowości przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz rozkład ocen oraz ogólnego wyniku studiów	14
7. Rozkład ocen uzyskanych z zaliczenia na poszczególnych kierunkach, poziomach studiów oraz typach zajęć	19
8. Ocena zastosowanych metod do weryfikacji wiedzy dla wybranych przedmiotów na kierunkach: Geologia, Inżynieria geologiczna, Geografia, Gospodarka przestrzenna i Turystyka	21
9. Zalecenia dotyczące zmian metod weryfikacji efektów kształcenia	22
10. Opinie i zalecenia dotyczące programu studiów, realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz dokumentowania procesu dydaktycznego	23

1. Liczba studentów na I roku studiów

W roku akademickim 2020/2021 na pierwszy rok studiów stacjonarnych na wszystkich kierunkach prowadzonych na Wydziale Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska zostało przyjętych w sumie 411 osób. Było to o 14 osób więcej w stosunku do roku akademickiego 2019/2020.

Na studia I stopnia przyjęto 264 osoby, a więc o 7 osób więcej niż w roku poprzednim, natomiast na studia II stopnia – 147 osób, czyli również o 7 osób więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej osób na studia licencjackie przyjęto *ex aequo* na kierunkach Geografia i Geologia, a na studia magisterskie na kierunku Geografia (ryc. 1). Najmniej osób na studia licencjackie zostało przyjętych na kierunek Inżynieria geologiczna, a na studia magisterskie – na kierunek Turystyka. Dla porównania, w poprzednim roku akademickim najwięcej osób na studia I stopnia przyjęto na kierunek Geografia, a najmniej na studia II stopnia na kierunek Geologia.

Ryc. 1. Porównanie liczby studentów przyjętych na I rok studiów na WNoZiKŚ z liczbą studentów, którzy podjęli studia i którzy kontynuowali je na II semestrze w roku akademickim 2020/2021 na różnych kierunkach studiów

Na studiach licencjackich najwięcej osób nie podjęło studiów w przypadku kierunku Geologia (15 osób) (tab 1). 11 osób nie podjęło studiów na kierunku Geografia

na studiach II stopnia oraz 9 osób na kierunku Gospodarka przestrzenna – studia I stopnia. W sumie na studiach licencjackich nie podjęło studiów łącznie 36 osób, a które pozytywnie przeszły proces rekrutacji. Jest to o 17 osób mniej w porównaniu do roku poprzedniego. Studiów na studiach magisterskich nie podjęło natomiast 14 osób łącznie wśród wszystkich przyjętych. Jest to o 13 osób więcej w stosunku do roku akademickiego 2019/2020. Ostatecznie studia II stopnia podjęło 6 osób mniej niż w roku poprzednim. Jednocześnie 24 osób więcej podjęło studia licencjackie.

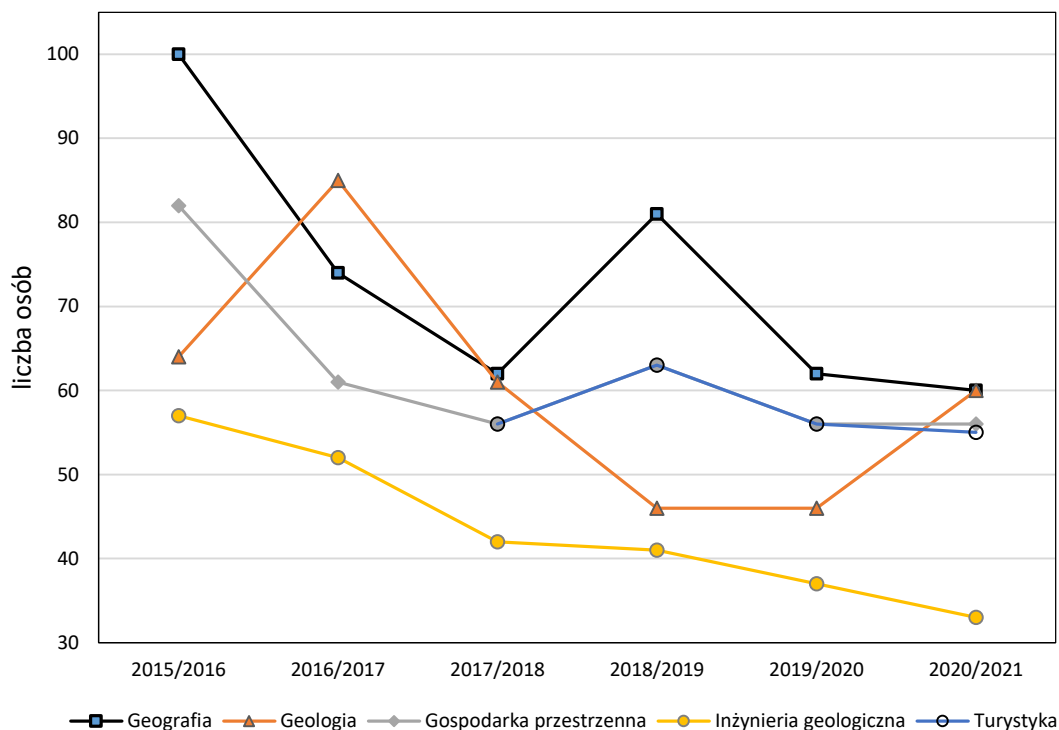
Tab.1. Liczba osób przyjętych na studia I i II stopnia na kierunkach prowadzonych na WNoZiKŚ w roku akademickim 2020/2021

Kierunek	Przyjęci na I rok studiów	Osoby, które podjęły studia	Różnica C-B	Wpisani na II semestr	Różnica E-C
A	B	C	D	E	F
Studia I stopnia					
Geografia	60	56	-4	36	-20
Geologia	60	45	-15	23	-22
Gospodarka przestrzenna	56	47	-9	35	-12
Inżynieria geologiczna	33	29	-4	10	-19
Turystyka	55	51	-4	33	-18
SUMA	264	228	-36	137	-91
Studia II stopnia					
Geografia	63	52	-11	44	-8
Geologia	19	17	-2	16	-1
Gospodarka przestrzenna	33	32	-1	27	-5
Inżynieria geologiczna	18	18	0	14	-4
Turystyka	14	14	0	13	-1
SUMA	147	133	-14	114	-19

Najwięcej studentów, którzy podjęli studia na Wydziale, nie zostało wpisanych na II semestr na kierunku Geologia I stopnia (22 osoby). Natomiast w przypadku studiów II stopnia na kierunku Geografia (8 osób). Jest to sytuacja analogiczna do roku poprzedniego. Ogółem na II semestr nie zostało wpisanych 91 studentów dla studiów I stopnia i 19 osób dla studiów II stopnia. Warto zauważyć, że jest to więcej w stosunku do roku akademickiego 2019/2020, kiedy na II semestr studiów licencjackich nie zostało wpisanych 59 osób (mniej o 32 osoby), a na II semestr studiów magisterskich – 16 osób (mniej o 3 osoby).

W roku akademickim 2020/2021 odnotowano wzrost liczby osób przyjętych na studia I stopnia na kierunku Geologia (ryc. 2). Na kierunki Inżynieria geologiczna,

Geografia i Turystyka I stopnia przyjęto kolejno 4, 2 i o 1 osoby(-ę) mniej niż w roku akademickim 2019/2020. Na kierunek Gospodarka przestrzenna przyjęto 56 osób – tyle samo, co w roku poprzednim.

Ryc. 1. Liczba studentów przyjętych na studia I stopnia, w kolejnych sześciu latach, na kierunkach prowadzonych na WNoZiKŚ

Sumaryczna tendencja spadkowa liczby przyjętych studentów oraz studentów podejmujących studia dla okresu 2015/2016 – 2019/2020 została „złamana” relatywnie wysoką liczbą studentów przyjętych na kierunek Geologia. Należy zauważyć, że w przypadku pozostałych kierunków obserwujemy utrzymanie się, lub spadek liczby przyjętych studentów w porównaniu do lat poprzednich. W związku z tym trudno jednoznacznie wnioskować, czy tendencja spadkowa liczby przyjmowanych studentów ulega zmianie. Utrzymanie się tendencji spadkowej należy uznać za zjawisko negatywne. Kontynuacja tego trendu może grozić całkowitym spadkiem zainteresowania niektórymi kierunkami na WNoZiKŚ, a w konsekwencji, jeśli nie ich „likwidacją” to na pewno zmianą ich formuły, programu(-ów). Z drugiej strony, malejąca liczba roczników poszczególnych kierunków może przyczynić się do zmniejszenia obciążeń dydaktycznych na Wydziale. Kwestią o której należy pamiętać to nakładający się na te spadki niż demograficzny, który sam z siebie może być odpowiedzialny za niższe zainteresowanie studiowaniem na kierunkach prowadzonych na Wydziale. Nie bez znaczenia, na taki stan rzeczy zapewne

ma utrzymująca się sytuacja pandemiczna od 2020 roku. Jednak wydaje się, że nie powinna ta sytuacja uspokajać, a wręcz przeciwnie, dawać asumpt do podejmowania działań na rzecz przyciągania kandydatów na studia. Brak podjęcia tego typu działań będzie skutkowało realnym spadkiem zainteresowania studiowania na kierunkach prowadzonych na Wydziale.

2. Szacunkowa skuteczność wypełniania ankiet studenckich oraz ocena jakości dydaktyki wyrażona przez studentów

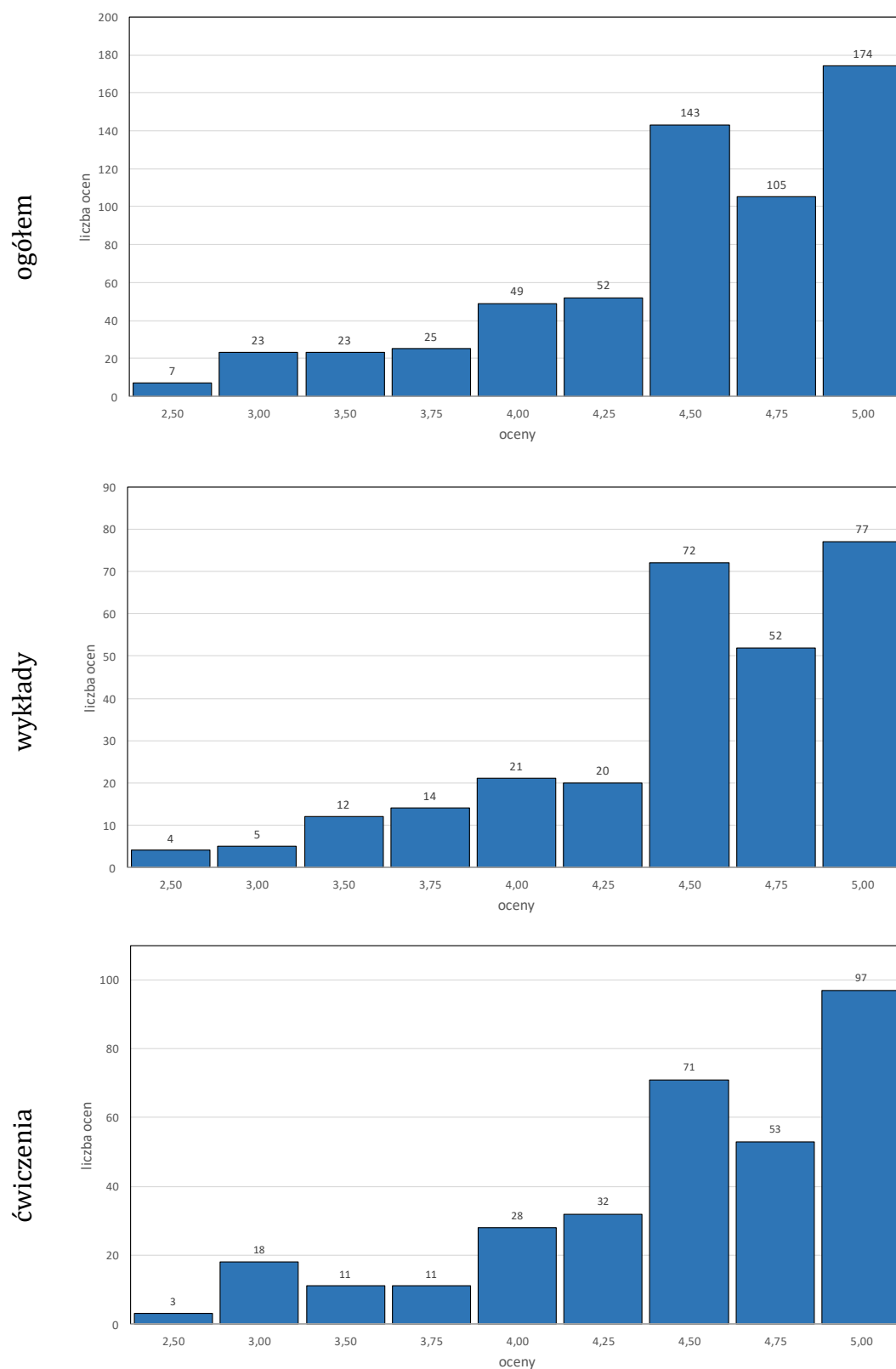
Analiza skuteczności wypełniania ankiet przez studentów została przeprowadzona oddzielnie dla semestru zimowego i letniego roku akademickiego 2020/2021. Dane źródłowe uzyskano od koordynatora Wydziałowego. Otrzymane dane miały charakter zbiorczy dla pracowników całego Wydziału Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska bez rozbicia na Instytuty i kierunki studiów realizowane na Wydziale. Uzyskane dane obejmowały 721 rekordów dla semestru zimowego i 661 dla semestru letniego. Każda forma zajęć np. ćwiczenia czy wykład – także dla tego samego przedmiotu – była zapisana jako oddzielny rekord. Wobec powyższego nie była możliwa analiza poszczególnych kierunków studiów. Przedstawiono więc analizę statystyczną dla każdego semestru w układzie 3 kategorii:

- oceny zbiorczej uwzględniającej wszystkie formy zajęć;
- oceny zajęć o charakterze ćwiczeń, która obejmowała ćwiczenia kameralne, terenowe, konwersatoria, laboratoria, laboratoria komputerowe, specjalizacyjne, praktyki pedagogiczne, zawodowe, seminaria, seminaria dyplomowe i warsztaty;
- oceny zajęć o charakterze wykładów, która obejmowała wykłady, wykłady specjalizacyjne oraz egzaminy.

Semestr zimowy 2020/2021

Analizie poddano 721 rekordy zawierające oceniane przedmioty z rozbiciem na poszczególne formy zajęć. Skuteczność wypełniania ankiet w przypadku form ćwiczeniowych wahała się od 0 do 80% (średnio 21,62%) dla poszczególnych przedmiotów, a oceny uzyskiwane w tej grupie zawierały się w przedziale od 2,60 do 5,00. Skuteczność wypełniania ankiet w przypadku form wykładowych była nieco niższa i wahała się w przedziale od 0,00 do 66,67% (średnio 18,17%) dla poszczególnych

przedmiotów, a oceny uzyskiwane w tej grupie mieściły się w przedziale od 1,00 do 5,00 (ryc. 3).

Ryc. 3. Rozkład ocen dla wszystkich przedmiotów i poszczególnych form zajęć realizowanych na WNoZiKŚ w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 wyrażonych w ankietach studenckich.

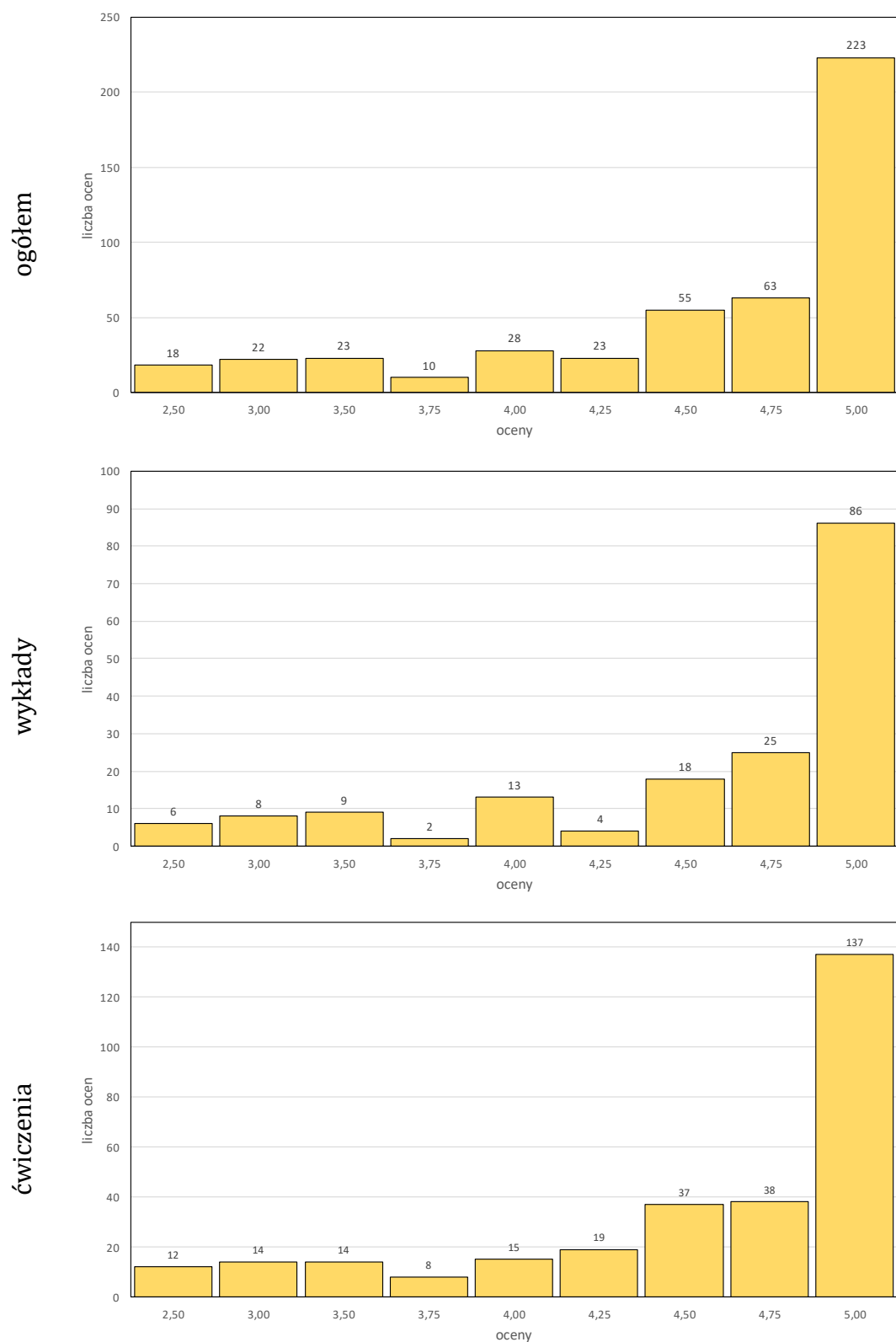
Powyższe dane wskazują, że skuteczność wypełniania ankiet w systemie USOS jest zbliżona dla obu wyróżnionych typów zajęć, podobnie jak rozkład ocen.

Ogólny rozkład ocen na zajęciach prowadzonych na Wydziale w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 należy uznać za pozytywny. Zdecydowanie niezadowolający jest jednak ciągle utrzymujący się bardzo niski stopień zwrotu wypełnionych ankiet, choć należy podkreślić, iż następuje powoli wzrastająca skuteczność wypełnianych ankiet (por. raport 2019/2020). Przy tak niskiej frekwencji uzyskane wyniki nie ukazują wiarygodnej oceny poszczególnych, pojedynczych przedmiotów i prowadzących. Na podkreślenie zasługuje stosunkowo niewielki odsetek zajęć nisko ocenianych (oceny do 3,75), który łącznie dla obu kategorii wyniósł 13,0%. Dla ćwiczeń odsetek ten był symbolicznie wyższy i kształtował się na poziomie 13,3%, zaś w kategorii wykładów niższy i wynosił 12,60%. Jednocześnie w wypadku ocen najwyższych, tj. 4,75 i więcej, sytuacja kształtowała się podobnie. Dla ćwiczeń odsetek ocen najwyższych wynosił 46,30 %, zaś dla wykładów 46,57%. W rozkładzie ocen największe różnice w ich liczebności dotyczyły szczególnie oceny 3,0, mniejsza jej liczebność na korzyść wykładów oraz 5,0, większa liczebność na korzyść ćwiczeń (por. ryc. 3). Generalnie uwzględniając wszystkie typy zajęć oceny najwyższe tj. 4,75 i wyżej stanowiły ponad 46% ogółu.

Semestr letni 2020/2021

Analizie poddano 661 rekordów dotyczących ocenianych przedmiotów w układzie dwóch kategorii zajęć. Skuteczność wypełniania ankiet w przypadku form ćwiczeniowych wahała się w przedziale od 0 do 100% (średnio 12,23 %), a średnie oceny uzyskiwane w tej grupie mieściły się w przedziale od 1,02 do 5,00. Skuteczność wypełniania ankiet w wypadku form wykładowych była niższa i wahała się od 0,00 do 66,67% (średnio 9,95 %), a oceny uzyskiwane w tej grupie wahały się w przedziale od 1,80 do 5,00.

Ogólny rozkład ocen na zajęciach prowadzonych na Wydziale w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 należy uznać także za pozytywny (ryc. 4). Na podkreślenie zasługuje fakt, iż skuteczność wypełniania ankiet w semestrze letnim okazała się jeszcze niższa niż w semestrze zimowym. Odsetek nisko ocenianych zajęć dla form ćwiczeniowych (oceny do 3,75) wyniósł 16,33%, zaś dla form wykładowych 14,62%. Wynik łączny dla obu kategorii kształtował się na poziomie 15,70%.

Ryc. 4. Rozkład ocen dla wszystkich przedmiotów i poszczególnych form zajęć realizowanych na WNoZiKŚ w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 wyrażonych w ankietach studenckich.

Wobec powyższego w semestrze letnim odsetek niskich ocen był nieco wyższy we wszystkich badanych kategoriach niż w semestrze zimowym przy jednoczesnym spadku skuteczności wypełniania ankiet przez studentów. W wypadku ocen najwyższych, w semestrze letnim dla wykładów, odsetek tych ocen był wyższy niż dla ćwiczeń i wynosił odpowiednio 64,91% i 59,52%. Ogólny rozkład ocen w semestrze letnim w stosunku do semestru zimowego był bardziej wyrównywany szczególnie w wypadku ocen niższych jednak z wyraźną dominacją liczebności w kategoriach ocen najwyższych.

3. Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzone na Wydziale

W roku akademickim 2020/2021 hospitacje objęły wykłady i ćwiczenia prowadzone przez 38 pracowników zatrudnionych w Instytucie Nauk Geologicznych oraz Instytucie Geografii i Rozwoju Regionalnego (tab. 2). Hospitacje przeprowadzono zarówno w semestrze zimowym (18 nauczycieli) oraz letnim (20 nauczycieli). Liczba osób hospitowanych wynikała z harmonogramu okresowych ocen hospitacyjnych nauczycieli akademickich oraz planów studiów poszczególnych kierunków na Wydziale.

Tab. 2. Liczba hospitacji zajęć dydaktycznych przeprowadzanych na WNoZiKŚ w roku akademickim 2020/2021

Kierunek Studiów	Liczba hospitowanych nauczycieli	
	I stopień	II stopień
Semestr zimowy		
Geografia	1	1
Geologia	1	5
Gospodarka Przestrzenna	1	-
Inżynieria Geologiczna	3	-
Ochrona Środowiska	-	1
Turystyka	4	1
Razem	10	8
Semestr letni		
Geografia	5	2
Geologia	5	1
Gospodarka Przestrzenna	1	-
Inżynieria Geologiczna	2	1
Turystyka	2	1
Razem	15	5
Rok 2020/2021	25	13
Łącznie 2020/2021	38	

Źródło: opracowanie własne na podstawie protokołów z hospitacji zajęć dydaktycznych

W semestrze zimowym hospitacje objęły zajęcia prowadzone na następujących kierunkach: Geografia (I i II stopień), Geologia (I i II stopień), Gospodarka Przestrzenna (I stopień), Inżynieria Geologiczna (I stopień), Ochrona Środowiska (II stopień), Turystyka (I i II stopień).

Wszystkie hospitowane zajęcia zostały ocenione pozytywnie, a w licznych przypadkach (7, co stanowiło blisko 39% ogółu hospitowanych) wyróżniająco. W rozbiciu ocen na kierunki:

- geografia I stopień: 1 pozytywna,
- geografia II stopień: 1 pozytywna,
- geologia I stopień: 1 wyróżniająca,
- geologia II stopień: 2 pozytywne, 3 wyróżniające,
- gospodarka przestrzenna I stopień: 1 pozytywna,
- inżynieria geologiczna I stopień: 2 pozytywne, 1 wyróżniająca,
- ochrona środowiska II stopień: 1 pozytywna,
- turystyka I stopień: 2 pozytywne, 2 wyróżniające,
- turystyka II stopień: 1 pozytywna.

W semestrze letnim hospitacje objęły zajęcia prowadzone na następujących kierunkach: Geografia (I i II stopień), Geologia (I i II stopień), Gospodarka Przestrzenna (I stopień), Inżynieria Geologiczna (I i II stopień), Turystyka (I i II stopień). Wszystkie hospitowane zajęcia zostały ocenione pozytywnie, a w dwóch przypadkach wyróżniająco. W rozbiciu ocen na kierunki:

- geografia I stopień: 5 pozytywnych,
- geografia II stopień: 2 pozytywne,
- geologia I stopień: 5 pozytywnych ,
- geologia II stopień: 1 pozytywna,
- gospodarka przestrzenna I stopień: 1 pozytywna,
- inżynieria geologiczna I stopień: 2 pozytywne,
- inżynieria geologiczna II stopień: 1 wyróżniająca,
- turystyka I stopień: 2 pozytywne,
- turystyka II stopień: 1 wyróżniająca.

4. Wnioski z hospitacji zajęć

Z protokołów hospitacji wynika, iż nie zanotowano zasadniczych uchybień ze strony nauczycieli akademickich ani w zakresie merytorycznym, ani w zakresie organizacji zajęć. Wśród spostrzeżeń pozytywnych zwracano uwagę na: dobry kontakt prowadzących ze studentami, umiejętność inicjowania i zaangażowania w prowadzeniu dyskusji pomimo początkowo biernej postawy studentów, dobre przygotowanie merytoryczne i aktualność prezentowanej wiedzy ze wskazaniem jej praktycznego wykorzystania, w zasadzie dobre opanowanie warsztatu technicznego prowadzenia zajęć on-line oraz duże zaangażowanie w wykorzystaniu różnorodnych form i środków dydaktycznych, także podczas nauki on-line.

W wypadku spostrzeżeń krytycznych, drobne uwagi dotyczyły: stosowania niekiedy zbyt rozbudowanych „mini wykładów” podczas ćwiczeń, a te tracą wówczas swój podstawowy walor w zakresie pracy własnej studenta, niekiedy stosowanie nieadekwatnych metod do nauki zdalnej, realizowanie ćwiczeń, w których celem nie była wspólna analiza uzyskanych wyników, niską aktywność studentów, szczególnie podczas zadawania pytań przez prowadzącego w czasie wykładów, problemy techniczne związane z animacją materiałów multimedialnych oraz niekiedy prezentowanie wiedzy zbyt trudnej do opanowania przez studentów.

Wszyscy hospitowani nauczyciele zapoznali się z protokołami hospitacji.

5. Opinia na temat prac dyplomowych powstających na Wydziale (w tym prawidłowość doboru recenzentów, jakości recenzji)

W roku akademickim 2020/2021 na WNoZiKŚ obronionych zostało łącznie 222 prace dyplomowe, a w tym:

1. na studiach I stopnia (118) - 9 prac dyplomowych na kierunku geologia, 17 prac dyplomowych na kierunku inżynieria geologiczna, 33 prac dyplomowych na kierunku geografia, 25 prac dyplomowych na kierunku turystyka oraz 34 prac dyplomowych na kierunku gospodarka przestrzenna;
2. na studiach II stopnia (104) – 20 prac dyplomowych na kierunku geologia, 3 prac dyplomowych na kierunku inżynieria geologiczna, 26 prac dyplomowych na kierunku gospodarka przestrzenna, 14 prac dyplomowych na kierunku turystyka oraz 41 prace dyplomowe na kierunku geografia.

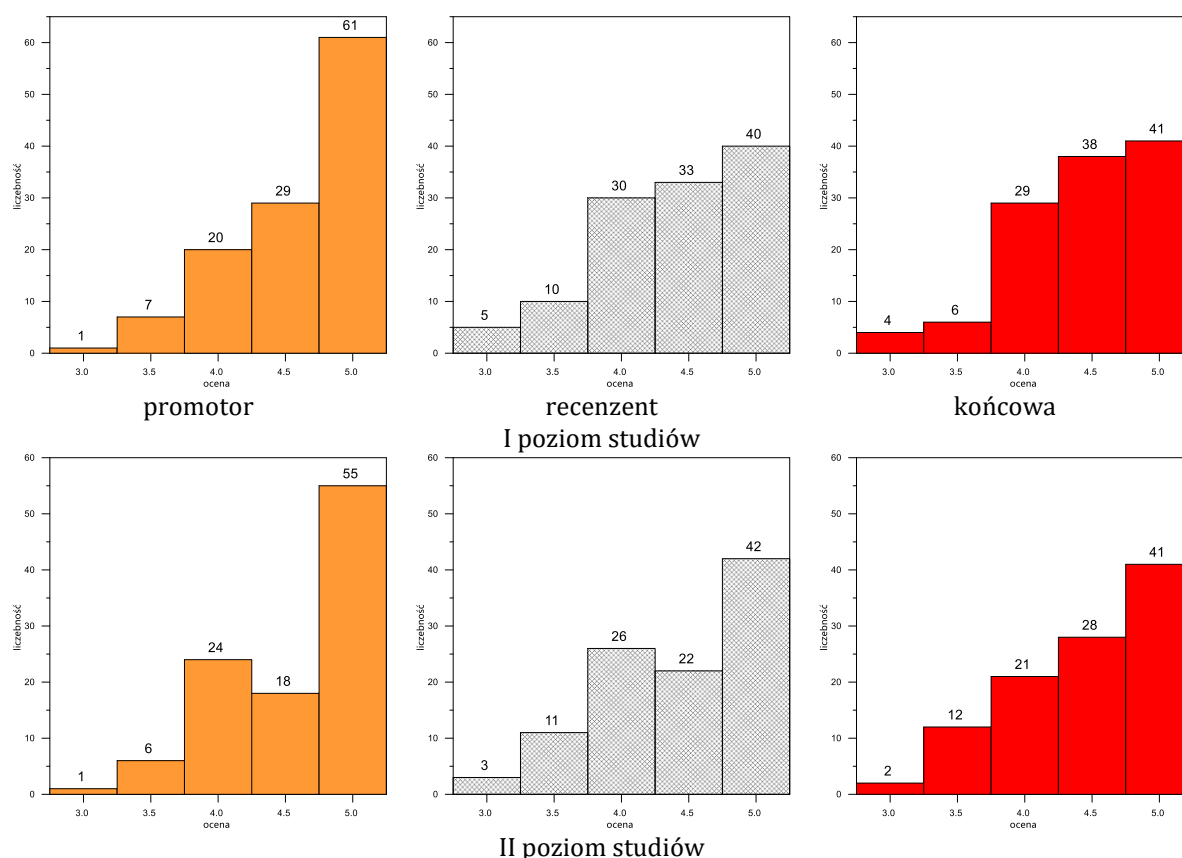
Należy zauważyć, że w stosunku do poprzedniego roku akademickiego (2020/2021) nastąpił spadek liczby przygotowanych prac dyplomowych o 15% (z 261 do 222). Jest to kolejny rok spadków liczby przygotowanych i obronionych prac dyplomowych. Obecny spadek jest porównywalny do stwierdzonego w poprzednim raporcie (17 %). Spadek ten można, i w dużej mierze należy łączyć z przechodzeniem roczników niżej demograficznego na poziom kształcenia wyższego. Ponadto niemałe znaczenie ma fakt widocznego niepodejmowania studiów pomimo rekrutacji na I rok oraz „rezygnacji” po pierwszym semestrze studiów. Wydaje się jednak, że spadki liczby studentów podejmujących studia, a następnie kończących studia ma głębszy systemowy charakter. To jednak wydaje się, że koniecznym jest podjęcia próby identyfikacji małego i malejącego zainteresowania studentów kierunkami realizowanymi na Wydziale oraz stopniem tak zwanej „przeżywalności”.

Przeprowadzona wyrywkowa kontrola prac dyplomowych obronionych w analizowanym okresie obejmowała przegląd 28 prac, tj. 12,6% wszystkich obronionych prac dyplomowych na WNoZiKŚ (Załącznik A). Prace dyplomowe zostały wybrane proporcjonalnie do liczby prac obronionych na poszczególnych stopniach i kierunkach. Prace Zespołu w tym zakresie nie wykazały istotnych nieprawidłowości (Załącznik B). Recenzenci byli dobierani prawidłowo. Generalnie wszystkie recenzje miały charakter merytoryczny i obejmowały wszystkie istotne elementy wymagane w formularzu recenzji. Zespół stwierdził, że zasadniczo to recenzenci byli bardziej krytyczni i wnikliwi w przygotowywanych recenzjach jak i ocenach. Zespół nie wskazał, a co miało miejsce w kilku przypadkach w raporcie 2019 / 2020, na fakt zawyżania ocen przyznanych przez recenzenta i / lub promotora. Zwrócono również w kilku przypadkach uwagę na słabszą stylistyczno-językową stronę kontrolowanych prac. W jednym przypadku wskazano „powielanie się” pracy z I i II poziomu studiów, co może stawiać w wątpliwość samodzielność jednej z tych prac. W opinii Zespołu w ocenianym zestawie prac dyplomowych zasadniczo brak jest recenzji, które miałyby jedynie charakter opisowy i powielający informacje znajdujące się w treści pracy dyplomowej. To jednak w dalszym ciągu Zespół zaleca w większym stopniu używania w recenzjach stwierdzeń, określeń jednoznacznie wartościujące oceniane treści, fragmenty pracy. Samo wskazanie mocnych, słabych stron pracy, jakkolwiek daje możliwość wyrobienia sobie opinii o wartości pracy, to jednak wydaje się być w przypadku recenzji niewystarczające.

6. Ocena prawidłowości przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz rozkład ocen prac dyplomowych oraz ogólnego wyniku studiów

Zespół nie stwierdził rażących uchybień w procesie dyplomowania. Wszystkie prace dyplomowe zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi aktami normatywnymi były sprawdzane w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Ponadto nie miało miejsca dodatkowe sprawdzanie prac dyplomowych na wniosek recenzenta lub promotora w systemie antyplagiatowym. Strukturę ocen wystawionych przez promotorów i recenzentów prac w trakcie procesu dyplomowania ilustruje rycina 5. Rozkład ocen wystawionych z pracy dyplomowej zarówno przez promotora, recenzenta, jak i ocena końcowa, na obu poziomach studiów, mają charakter lewostronnie asymetrycznych. We wszystkich przypadkach dominują oceny bardzo dobre (5,0). W przypadku oceny końcowej dla I i II stopnia studiów stanowią one odpowiednio 51,7 i 52,9% wszystkich ocen (tab. 4). Należy zaznaczyć, że doszło do wyraźnego wzrostu ocen bardzo dobrych w strukturze w stosunku do roku ubiegłego, odpowiednio o 14,7 i 8,9%. Drugą w kolejności najczęściej wystawianą oceną była ocena plus dobra (4,5 – 24,6%) na studiach I stopnia oraz ocena dobra (4,0 – 23,1%). W przypadku oceny recenzenta, promotora oraz ogółem, obie najwyższe oceny łącznie stanowią co najmniej 70% wszystkich wystawionych ocen (ogółem 73,4%; I stopień 76,3%; II stopień 70,2%). Zaznaczyć należy, że w stosunku do roku poprzedniego w widoczny sposób spadł stopień zgodności ocen wystawionych z prac dyplomowych przez promotora i recenzenta. Ogółem tylko w niewiele ponad połowie prac (55,4) ocena pracy dyplomowej wystawionej przez promotora i recenzenta były zgodne (I stopień 50,8,0%; II stopień 60,6%) (tab. 3). Tym samym w każdym przypadku mamy do czynienia z co najmniej 10% wzrostem niezgodności. Najwyższy niezgodność jest charakterystyczna dla I poziomu studiów. Podobnie jak w poprzednim raporcie oceny wystawiane przez promotorów prac były wyższe niż te wystawione przez recenzentów. Ogółem dotyczyło to ponad 1/3 wszystkich przypadków (36,5% – I stopień 40,7,4%; II stopień 31,7%). Natomiast z przeciwnymi przypadkami, kiedy to recenzent wystawił wyższą ocenę, mieliśmy do czynienia na poziomie 8% (8,1% – I stopień 7,6%; II stopień 7,7% – podobny poziom jak w raporcie z roku ubiegłego). Jakkolwiek nie powinny przytoczone wyżej fakty budzić większego zaniepokojenia gdyż w większości przypadków różnice ocen wynosiły 0,5 stopnia. To jednak należy zwrócić uwagę na rosnący odsetek prac dyplomowych ocenianych jako bardzo dobre i plus dobre (oba

poziomy studiów) oraz rosnących niezgodności (szczególnie I poziom studiów), a wynoszących jedną ocenę. Zjawisko to można interpretować dwójako.

Ryc. 5. Rozkład ocen prac dyplomowych wystawionych przez promotora, recenzenta oraz oceny końcowej z pracy dyplomowej na I i II poziomie studiów w roku akademickim 2020/2021

Źródło: opracowanie własne

Na ogólna liczbę braku zgodności ocen (99) promotora i recenzenta 7,5% dotyczyło przypadków różnicy o jedną ocenę. Rozłożyły się one na I i II stopniu odpowiednio 11 do 6 przypadków. W procesie dyplomowania stwierdzono różnicy ocen z prac dyplomowych wyższych niż jedna oceną, a która to dysproporcja wymagałaby, zgodnie z obowiązującymi procedurami na WNoZKŚ powołania drugiego recenzenta. Natomiast miały miejsce dwa przypadki w których ocena recenzenta była niedostateczna, w przeciwieństwie do promotora, który uznał że praca spełnia warunki stawiane pracom dyplomowym na odpowiadającym im poziomie studiów. W jednym przypadku (super)recenzent (kierunek geografia) podtrzymał ocenę niedostateczną. Natomiast w drugim przypadku (kierunek inżynieria geologiczna) praca została dopuszczona do procesu dyplomowania.

Tab. 3. Oceny prac dyplomowych wystawionych przez promotora i recenzenta ogółem oraz w podziale na I i II poziom studiów w roku akademickim 2020/2021

Wyszczególnienie	Recenzent					
	ogółem					
	ocena	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0
Promotor	3.0	2				
	3.5	3	6	4		
	4.0	3	11	21	9	
	4.5		4	21	17	5
	5.0			10	29	77
	studia I stopnia					
	ocena	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0
	3.0	1				
	3.5	2	2	3		
	4.0	2	4	8	6	
	4.5		4	14	10	1
	5.0			5	17	39
	studia II stopnia					
	ocena	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0
	3.0	1				
	3.5	1	4	1		
	4.0	1	7	13	3	
	4.5			7	7	4
	5.0			5	12	38

Ostateczna struktura ocen prac dyplomowych (ogółem), na obu poziomach studiów jest zasadniczo zbieżna z tą która została stwierdzona w raporcie dla roku akademickiego 2019 / 2020 (tab. 4). Jednak z wcześniejszym zastrzeżeniem, że wzrosła liczba ocen bardzo dobrych.

Tab. 4. Liczba i struktura ocen prac dyplomowych ogółem w roku akademickim 2019/2020 oraz 2020/2021

Ocena	Rok akademicki 2019/2020				Rok akademicki 2020/2021			
	I stopień	II stopień	I stopień	II stopień	I stopień	II stopień	I stopień	II stopień
	liczba		udział (%)		liczba		udział (%)	
3.0	4	2	2,5	2,0	1	1	0,8	1,0
3.5	10	8	6,3	7,8	7	6	5,9	5,8
4.0	31	23	19,5	22,5	20	24	16,9	23,1
4.5	55	24	34,6	23,5	29	18	24,6	17,3
5.0	59	45	37,1	44,1	61	55	51,7	52,9

Źródło: opracowanie własne

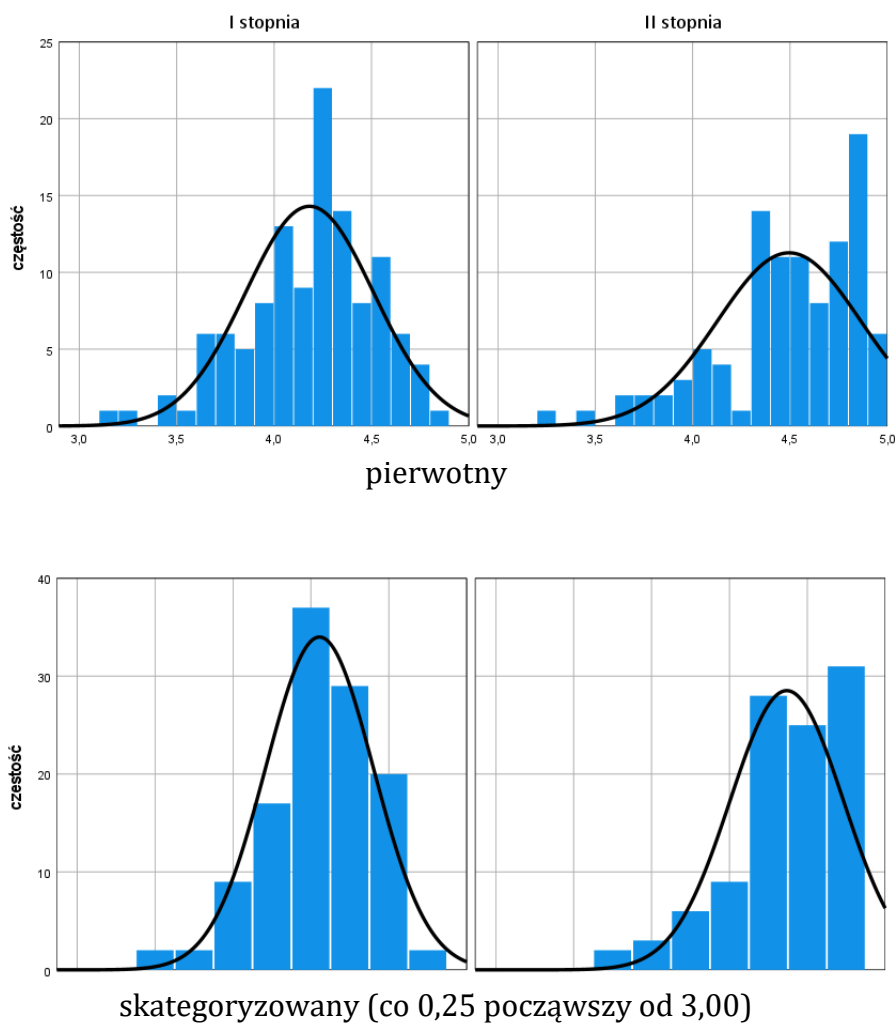
W raporcie za rok akademicki 2018 / 2019 Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia zwrócił uwagę, że w niektórych teczkach studentów kończących kształcenie na poziomie I stopnia studiów brakuje pełnej informacji dotyczącej przebiegu egzaminu dyplomowego. W raporcie w kolejnym roku akademickim 2020/2021 wcześniej wskazane braki zostały częściowo uzupełnione. Poza arkuszami odpowiedzi w teczkach

studentów znajdują się również testy egzaminacyjne z „dołączoną” skalą ocen, jednak nie we wszystkich przypadkach, a która była wykorzystywana przy ich ocenie. W dalszym ciągu Zespół podtrzymuje kwestię poruszoną we wcześniejszym raporcie, a dotyczącą tego czy pytania zadane na egzaminie mają charakter przekrojowy oraz, czy sprawdzają wiedzę i umiejętności nabyte w trakcie studiów. W opinii Zespołu, w wyrażnie większym stopniu egzamin sprawdza wiedzę niż umiejętności. Zespół podtrzymuje swój zeszłoroczny wniosek, że Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia powinien wypracować procedury i tryb oceny zgodności zakładanych efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach z treściami, pytaniami stanowiącymi treść egzaminu pisemnego. Ponadto Zespół podtrzymuje zalecenie z zeszłorocznego raportu o konieczności ujednolicenia formy części pisemnej sprawdzającej wiedzę umiejętności na I poziomie studiów na wszystkich prowadzonych kierunkach oraz aby był on jednym, zwartym dokumentem oraz zawierał niezbędne dla niego elementy.

Ocena pracy dyplomowej jest jednym z elementów składających się na ogólny wynik studiów, a ostatecznie na ocenę na dyplomie. Rozkład ogólnego wyniku studiów charakteryzuje się umiarkowaną asymetrią lewostronną ($A = -0,49$), a w przypadku kurtozy (eksczes = $-0,081$) zbliżeniem do rozkładu normalnego. Ten rozkład nie jest zasadniczo powieleniem rozkładów ogólnego wyniku studiów na I i II poziomie studiów. Rozkład ten jest raczej wypadkową rozkładów na poszczególnych poziomach studiów. W obu przypadkach mamy do czynienia z ujemną asymetrią rozkładu na I i II poziomie studiów, ze wskazaniem na wyraźnie wyższą jej wartość na studiach II stopnia (ryc. 6).

Ponadto rozkład ogólnego wyniku studiów na II poziomie posiada dwie podwyższone „lokalnie” liczebności 4,0; 5,0. Pomijając odmienny sposób obliczania ogólnego wyniku na I i II poziomie studiów, należałoby zadać pytanie, czy takie różnice w rozkładach są właściwe danemu poziomowi studiów, czy też uzależnione od jednego z elementów składających się na ocenę na dyplomie (średnia ze studiów, ocena pracy dyplomowej, ocena egzaminu dyplomowego). Wydaje się, że zasadniczo na I poziomie studiów duże znaczenie na ogólny wynik studiów ma ocena z pracy dyplomowej w połączeniu ze średnią ze studiów. Natomiast determinantą oceny na dyplomie na studiach II stopnia jest w większym stopniu średnia ze studiów. Natomiast rozkład ogólnego wyniku studiów na I poziomie studiów, pomimo statystycznej asymetrii, ma rozkład zbliżony do rozkładu normalnego. Reasumując przeciętny absolwent kończący

kształcenie na I poziomie studiów uzyskuje dyplom z oceną dobrą (4,0), natomiast student II poziomu studiów z oceną plus dobrą (4,5). Jest to wynik identyczny jak w ubiegłym roku akademickim.

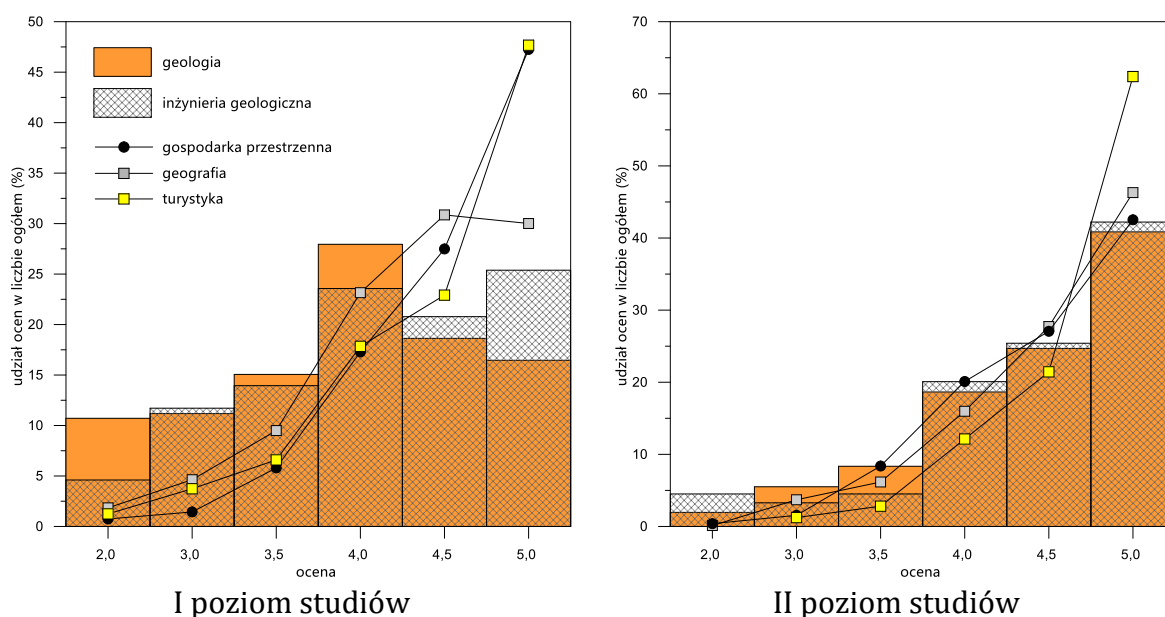
Ryc. 6. Rozkład ogólnego wyniku studiów na I i II poziomie studiów w roku akademickim 2020/2021

Źródło: opracowanie własne

Odpowiednio oceny te stanowią 44,8% i 50,9% ogólnej liczby na odpowiednich poziomach studiów. Podobnie jak wzrósł odsetek liczby prac dyplomowych ocenianych wyżej, tak również wzrósł odsetek studentów dla których ogólny wynik studiów – ocena na dyplomie – mieścił się w przedziale „największego prawdopodobieństwa”.

7. Rozkład ocen uzyskanych z zaliczenia na poszczególnych kierunkach, poziomach studiów oraz typach zajęć

Na Wydziale realizowanych jest 5 kierunków kształcenia na I i II poziomie studiów. Zasadniczo rozkład ocen uzyskanych na zaliczenie przez studentów charakteryzował się przyrostem udziału kolejnych ocen począwszy od (nie)zaliczenia przedmiotu (2,0), a skończywszy na ocenie bardzo dobrej (5,0) (ryc. 7). W sposób szczególny jest to widoczne dla II stopnia studiów oraz w przypadku kierunków realizowanych w IGRR.

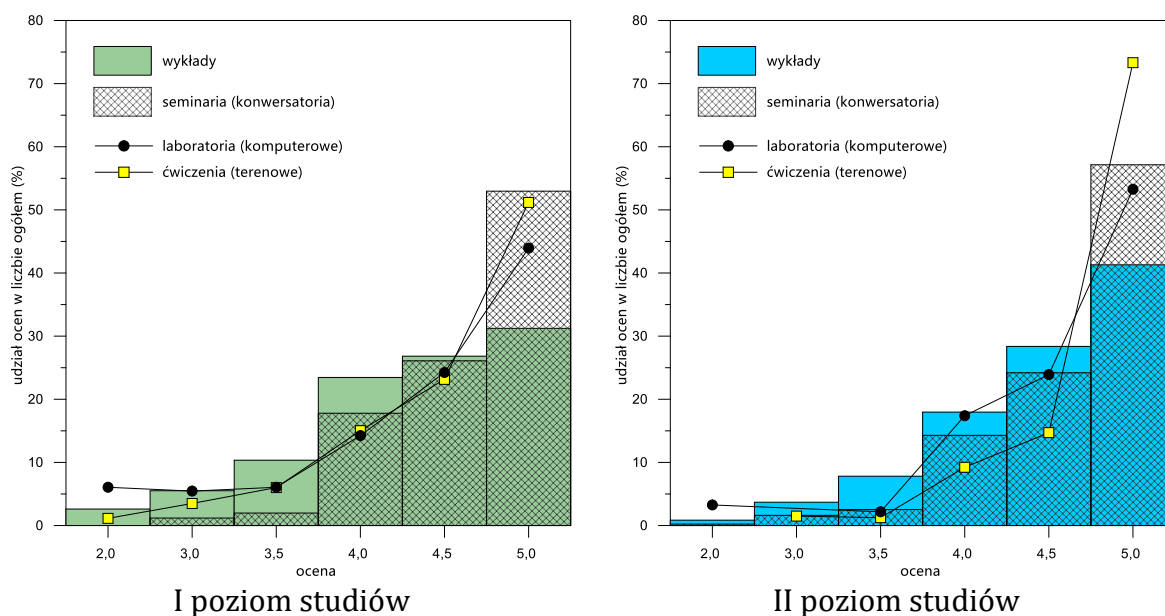
Ryc. 7. Struktura rozkładów ocen uzyskanych z zaliczenia przedmiotów (do ogólnej liczby ocen na kierunku w podziale na poziom i kierunek studiów w roku akademickim 2020/2021)

Brak zaliczenia danego przedmiotu to przeciętnie na I poziomie studiów 3,8% ogólnej liczby zaliczeń, a na II poziomie 1,7% tej liczby. Natomiast w podziale na poszczególne kierunki i stopnie rozpiętość udziału ocen niedostatecznych wynosi od 0,1% (Geografia–II stopień) do 10,7% (Geologia–I stopień). Najniższe odsetki ocen niedostatecznych dotyczą, tak jak w poprzednim roku akademickim, Turystyki i Gospodarki przestrzennej na obu poziomach studiów. Najwyższe natomiast Geologii i / lub Inżynierii geologicznej. Zaliczenie na ocenę dostateczną (3,0), lub plus dostateczną (3,5) było bardziej charakterystyczne dla I (16,7%) niż II (9,1%) poziomu studiów.

Dominującymi zaliczeniami, ze wzrastającymi udziałami, są oceny dobre (4,0), plus dobre (4,5) oraz bardzo dobre (5,0). Pomijając oceny dobre (4,0) na obu poziomach

studiów, których udział zamyka się w granicach 17,4–22,0 (odpowiednio II i I poziom studiów), ocenę co najmniej dobrą plus (4,5 lub 5,0) uzyskała co najmniej połowa studentów (I i II poziom studiów odpowiednio 57,5%; 72,1%). Warto zaznaczyć, że wartości te są wyższe niż w poprzednim roku akademickim. Nieco odmienny charakter przybiera rozkład uzyskanych zaliczeń na I stopniu studiów na kierunku Geologia, Inżynieria geologiczna. W ich przypadku dominującą jest ocena dobra (4,0), a ich rozkład zdaje się nawiązywać do rozkładu spłaszczonego z „równomiernym” rozkładem ocen.

W rozbiciu na poszczególne grupy, typy zajęć oraz poziomy studiów, rozkłady ocen są do siebie silnie zbliżone, jeśli nie identyczne (ryc. 8). Należy w tym przypadku pominąć blisko 80% zaliczenie ćwiczeń na II poziomie studiów. Brak zaliczenia, ocena niedostateczna (2,0) w takim zestawieniu i układzie to przeciętnie tylko 2,0 % wszystkich zaliczeń. Dominującą w zaliczeniu oceną jest ocena co najmniej dobra, ze wskazaniem na ocenę plus dobrą i bardzo dobrą. Ta ostatnia stanowi co najmniej 30% wszystkich ocen z maksimum dla zajęć ćwiczeniowych na II poziomie studiów (73,3%). Maksyma były charakterystyczne dla wykładów i zajęć laboratoryjnych. Natomiast oceny plus dobre i bardzo dobre, w ogólnej ich liczbie stanowią co najmniej 60%, a maksymalnie obejmują 89% w różnych grupach kierunków i typów zajęć.

Ryc. 8. Struktura rozkładów ocen uzyskanych z wybranych typów zajęć, w grupie kierunków na I i II poziomie studiów w roku akademickim 2020/2021

Biorąc pod uwagę następujące fakty: brak wyraźnych odstępstw w strukturze ocen od wskazanych ogólnych prawidłowości struktury ocen z zaliczenia poszczególnych grup przedmiotów, grup kierunków na poszczególnych poziomach studiów; w opinii Zespołu brak jest przesłanek do stwierdzenia, że rozkłady ocen z zaliczeń przedmiotów mogą wskazywać na niepokojące czy niewłaściwe podejście w końcowym zaliczeniu przedmiotów. Sformułowane wnioski ogólne są zbieżne z tymi które sformułowano w poprzednim raporcie. Jednak Zespół po raz drugi chce wskazać na widoczną nadreprezentację ocen bardzo dobrych w zaliczeniach seminariów, seminariów dyplomowych, konwersatoriów, czy ćwiczeń i ćwiczeń terenowych na II poziomie studiów. Zasadnym wydaje się być sprawdzenie, jak i czy ostateczne zaliczenie tego typu rodzaju zajęć, oraz jego ocena, przekłada się na ukończenie studiów w danym toku studiów.

8. Ocena zastosowanych metod do weryfikacji wiedzy dla wybranych przedmiotów na kierunkach: Geologia, Inżynieria geologiczna, Geografia, Gospodarka przestrzenna i Turystyka

Ocenę metod weryfikacji wiedzy przeprowadzono w oparciu o analizę teczek przedmiotowych z kierunków: geologia, inżynieria geologiczna, geografia, gospodarka przestrzenna i turystyka. Spośród wszystkich przedmiotów wytypowano losowo do kompleksowej oceny po 4 teczki z każdego kierunku, po dwie z pierwszego i dwie z drugiego stopnia studiów. W związku z brakiem dostępu do MS Teams jednego z prowadzących, który przeprowadzał zajęcia na zlecenie, w przypadku kierunku gospodarka przestrzenna kompleksowej ocenie zostały poddane 3 teczki. W sumie przeanalizowano 19 teczek przedmiotowych zawierających sylabusy, zasady zaliczenia przedmiotu, oceny cząstkowe i końcowe, wykonane prace etapowe i egzaminy, protokoły z systemu USOS oraz listy obecności sprawdzanej podczas ćwiczeń (Załącznik C). Zweryfikowano zawartość teczek przedmiotowych zgodnie z zarządzeniem Dziekana WNoZiKŚ nr 1/2021 z dnia 28 stycznia 2021 roku. Ocenie poddano zgodność formy weryfikacji wiedzy zawartej w sylabusie z faktycznie zrealizowaną podczas procesu kształcenia oraz aktualność sylabusów i poziom szczegółowości informacji o przedmiocie i sposobie zaliczenia. Zweryfikowano również stosunek godzin pracy studenta (w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim oraz w ramach pracy własnej i konsultacji) w stosunku do punktacji ECTS. Wyniki przeprowadzonych analiz w

większości przypadków potwierdziły przestrzeganie ustalonych kryteriów oceniania, adekwatność wystawianych ocen do wiedzy przedstawionej przez studentów oraz poprawność przypisania punktacji ECTS do zakładanego nakładu pracy studenta. Tylko w jednej teczce suma godzin była policzona błędnie, ale nie wpłynęło to na poprawne oszacowanie punktów ECTS. Te we wszystkich przypadkach były oszacowane prawidłowo, z dokładnością paru godzin. Jednakże w kilku teczkach stwierdzono drobne niezgodności pomiędzy formą zaliczenia w sylabusie a rzeczywistą formą. Przykładowo w sylabusach przedstawiano informację o teście z pytaniami zamkniętymi, a w rzeczywistości pojawiały się pytania otwarte i zamknięte. W niektórych przypadkach załączona dokumentacja nie była kompletna – najczęściej brakowało skali ocen i listy obecności. Dodatkowo, nie wszystkie sylabusy dotyczyły roku akademickiego 2020/2021, który to jest obiektem tegorocznej oceny. W części teczek zapisy dotyczące zasad oceniania nie były zgodne z regulaminem studiów obowiązującym w Uniwersytecie Wrocławskim. W przypadku prac ćwiczeniowych w części teczek brakowało ocen oraz uwag/uzasadnienia dla danej oceny. Zwrócono również uwagę na to, że w jednym przypadku obecność na wykładach była składową oceny końcowej. Zespół zaleca odejście od tej praktyki.

Zespół wskazuje na konieczność przeglądu sylabusów pod kątem wyeliminowania wszelkich nieścisłości związanych z całościową realizacją danego przedmiotu / modułu zajęć (np. czy zasady zaliczenia przedmiotu są zgodne z regulaminem studiów obowiązującym w Uniwersytecie Wrocławskim). Ponadto Zespół wskazuje, że zawartość teczek przedmiotowych powinna być zgodna z zarządzeniem Dziekana WNoZiKŚ nr 1/2021 z dnia 28 stycznia 2021 roku. Zespół podkreśla, że do kompleksowej oceny jakości kształcenia niezbędne jest załączanie teczek przedmiotowych zawierających dokumenty wskazane we wcześniej przywołanym zarządzeniu Dziekana, a w szczególności sylabusów przedmiotów / modułów zajęć z danego cyklu dydaktycznego.

9. Zalecenia dotyczące zmian metod weryfikacji efektów kształcenia

W dalszym ciągu WZOJK wskazuje na konieczność o zawieranie w recenzjach prac dyplomowych określeń wartościujących. Ponadto WZOJK zwraca uwagę na niski odsetek ankiet wypełnianych przez studentów. W kontekście wcześniejszego stwierdzenia może warto zastanowić się nad nowym sposobem pozyskania ze strony

studentów informacji zwrotnej o realizowanym procesie dydaktycznym jako całości i poszczególnych jego komponentów (przedmiotów / modułów zajęć). Ponadto wskazuje się ponownie na odejście od praktyki uwzględniania w ocenie obecności studentów na wykładach.

10. Opinie i zalecenia dotyczące programu studiów, realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz dokumentowania procesu dydaktycznego

WZOJK wskazuje na konieczność:

1. ujednolicenie formy części pisemnej sprawdzającej wiedzę umiejętności na I poziomie studiów, na wszystkich kierunkach, tak, aby test / egzamin sprawdzający zawierający pytania posiadał informację o skali ocen, sposobie jego wypełniania, udzielonych odpowiedziach i był jednym, zwartym dokumentem;
2. rozważenia konieczności wypracowania procedur i trybu oceny zgodności zakładanych efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach z treściami, pytaniami wchodzącymi w skład, tworzących treść egzaminu pisemnego;
3. zwiększania wartościowania, stosowania określeń wartościujących, ocenianych prac dyplomowych, co w klarowny sposób uzasadniałoby wystawianą ocenę, w każdym elemencie / punkcie recenzji pracy dyplomowej;
4. dokonania przeglądu sylabusów pod kątem nieścisłości związanych np. z formami zaliczenia przedmiotów (z naciskiem na precyzyjny opis zasad zaliczenia, tj. obligatoryjność i wag ocen z poszczególnych prac) oraz zgodności zapisów z regulaminem studiów obowiązującym w UWr;
5. podjęcie działań zmierzających do zwiększenia skuteczności wypełniania ankiet studenckich, ostatecznie zmiany formy i sposobu pozyskania informacji zwrotnej od studentów o realizacji, uczestnictwie studentów, w procesie dydaktycznym na danym poziomie i etapie studiów;
6. zwrócenie większej dbałości, przez promotorów prac dyplomowych na obu poziomach studiów, na stylistyczną, językową i gramatyczną stronę prac dyplomowych;
7. podjęcia faktycznych, długofalowych, systemowo-strukturalnych działań zapobiegających spadkowi zainteresowania studiami na kierunkach realizowanych

na Wydziale oraz realnego podniesienia jakości kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem warunków technicznych i lokalowych.

za Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia

.....
/ - dr hab. Dariusz Ilnicki /